

“Het is van belang om vanuit de provincie richting te geven aan het beheer van het gebied”. Dat schrijft de SGP-fractie in Provinciale Staten van Flevoland in haar voorstel om het beheer van de Oostvaardersplassen anders te gaan regelen. Het voorstel is door PS aangenomen en Staatsbosbeheer zal het gebied anders moeten gaan regelen: minder dode dieren, meer recreatie. Het is het rechtstreekse gevolg van de decentralisatie van het natuurbeleid. De stelling voor deze keer luidt dan ook:

“In de decentralisatie van het natuurbeleid nemen de provincies hun verantwoordelijkheid en dat gaat ten koste van de autonomie van de terreinbeheerders”

— Lotty Nijhuis (journalist)

Ger Frenken, voormalig directeur-meester Limburgs Landschap

“Als beheerder en eigenaar heb je ook de verantwoordelijkheid om een afweging te maken tussen je eigen doelen en doelen die door een overheid worden opgelegd”

“Als terreinbeherende organisatie ben je afhankelijk van draagvlak. Wat de overheid vindt, is een afspiegeling van de samenleving. Daarom is er van oudsher ook een sterke wisselwerking tussen terreinbeherende organisaties en de politiek op alle overheidsniveaus. Wel heb je een bepaalde afstand nodig tussen overheid en terreinbeheerder. Dat betekent dat de overheid kaderstellend is en niet operationeel moet worden. De decentralisatie naar de provincies is dan een kans en een bedreiging. Provincies staan dicht bij het beheer. Ook het Limburgs Landschap heeft een goede relatie met de provincie. Er wordt daardoor veel informatie uitgewisseld, en er is meer draagvlak. Anderzijds staan ook partijen met andere belangen dicht bij de provincie. Dat kan leiden tot meer willekeur in de besluitvorming en een gebrek aan een lange termijnvisie. Het rijk zal haar eigen afwegingen hebben gemaakt bij het overdragen van de verantwoordelijkheid voor de Oostvaardersplassen. Na eerder afwijkend internationaal advies was ik wel verrast dat zij de provincie hier deze ruimte geeft. De provincie slaat nu een andere weg in vanwege signalen uit de samenleving. Maar als Staatsbosbeheer of het rijk grote problemen had gezien, hadden ze wel aan de bel getrokken. Want als beheerder en eigenaar heb je ook de verantwoordelijkheid om een afweging te maken tussen je eigen doelen en doelen die door een overheid worden opgelegd. Je moet indien nodig grenzen stellen. Ik heb overigens in mijn veertigjarige loopbaan nooit meegemaakt dat dat echt nodig was. Er was altijd een balans, het samen optrekken, waarbij het gezonde verstand met kracht van argumenten toch zegeviert.”

Sjaak Simonse, statenlid Provincie Flevoland (SGP)

“Ik heb Staatsbosbeheer geraadpleegd, maar uiteindelijk heeft zij als uitvoerder geen mening”

“Ik denk dat er niet veel verandert. Terreinbeheerders, in dit geval Staatsbosbeheer, stonden voorheen onder aansturing van de staatssecretaris, nu is dat de provincie. Het zou kunnen dat de provincie een andere visie heeft, maar verder verandert er niets: Staatsbosbeheer was en is een uitvoeringsorganisatie. De verantwoordelijkheid ligt bij de overheid. Provinciale Staten van Flevoland hebben besloten dat het aantal grote grazers in evenwicht moet zijn met de draagkracht van het gebied. Die draagkracht moet onderzocht worden. Daarnaast willen we dat de mogelijkheden voor recreatie verbeteren. Hoe daaraan invulling wordt gegeven, dat is straks de verantwoordelijkheid van Staatsbosbeheer. Dus gaat zij het faunabeheerplan maken en de uitvoering doen. Het is natuurlijk wel fijn als Staatsbosbeheer in de provinciale besluitvorming meedenkt. Zij weet immers wat er speelt in het veld. Ik heb Staatsbosbeheer ook geraadpleegd, maar uiteindelijk heeft zij als uitvoerder geen mening. Staatsbosbeheer verdedigt het huidige beleid, is er zelfs enthousiast over. De knoppen zullen dus straks wel even om moeten. Maar ik zie dat Staatsbosbeheer aan de randen van de Oostvaardersplassen nu al maatregelen neemt. Zo hebben ze meer beschuttingsplekken gemaakt. De maatschappij vraagt daarom. Er is weerstand tegen de massale sterfte van grote grazers en meer behoefte aan recreatie. De ontwikkeling is er dus al. Wij geven Staatsbosbeheer daarbij nu een steuntje in de rug. We zijn dus zeker niet in conflict en ik vind het jammer dat het wel zo door de media geframed is. Uiteindelijk bepaalt Natura 2000 wat kan, maar ik denk dat er meer mogelijk is dan alleen wat beleving aan de rand.”

**Wiel Poelmans,
Programmacoördinator biodiversiteit
bij provincie Noord-Brabant**

“Zo beginnen gemeenteraden zich te keren tegen wisenten in de Maashorst. Daar zou een beheercommissie over moeten gaan en niet de politiek”

“De provincies nemen hun verantwoordelijkheid, dat blijkt ook uit het evaluatierapport van het Natuurpact. Naar mijn mening meer dan het rijk dat regelmatig deed, zoals bij het agrarisch natuurbeheer. Maar ik denk dat er verder niets veranderd is, dus ook niet voor de autonomie van terreinbeheerders. De provincie is verantwoordelijk voor de ambities van natuurdoelen, zoals vroeger het rijk dat was. Terreinbeheerders zijn verantwoordelijk voor het beheer.

Wat er besloten wordt over de Oostvaardersplassen verrast me niet. Het rijk heeft doelen gesteld om natuur economisch te benutten en recreatie in de Oostvaardersplassen werd jaren geleden al genoemd. Er is ook niets mis mee als het niet ten koste gaat van de natuurwaarden. En kritisch kijken naar het aantal grazers kan ecologisch gezien goed uitpakken. Minder grazers zal de biodiversiteit sterk bevorderen. Wetenschappelijk werd het verhaal van Vera al van tafel geveegd, maar ook in de praktijk blijkt er nu niets van te kloppen, want met de grote grazers is geen parklandschap ontstaan.

Het verbaast me wel dat Provinciale Staten van Flevoland zich inlaten met het beheer van de grote grazers in de Oostvaardersplassen. Je loopt het risico dat dit soort besluiten politiek gemotiveerd zijn. Ook in Brabant zie je dat gebeuren. Zo beginnen gemeenteraden zich te keren tegen wisenten in de Maashorst. Daar zou een beheercommissie over moeten gaan en niet de politiek. Kadavers in natuur, bijvoorbeeld, dat ligt politiek gevoelig. Maar je zou bij besluiten inhoudelijk moeten kijken, naar het effect op natuurwaarden. Als je het dan goed handen en voeten geeft, dan zou het ook voor de maatschappij geen problemen op moeten leveren.”

**Roel Robbertsen, voorzitter
Federatie Particulier Grondbezit**

“Ik denk dat provincies heel goed in staat zijn om de rol van gebiedsregisseur te vervullen en aan te sluiten bij specifieke regionale uitdagingen”

“De provincies hebben, zeker sinds de decentralisatie van het natuurbeleid, echt een rol als gebiedsregisseur gekregen. Met verantwoordelijkheden voor natuur, ruimtelijke ordening, landschap en cultuurhistorie. Ik denk dat zij heel goed in staat zijn om die rol te vervullen en aan te sluiten bij specifieke regionale uitdagingen. Particuliere eigenaren en beheerders kunnen nu in de regio afspraken maken met de provincie. Natuurlijk gaat de ene provincie hier beter mee om dan de andere, maar in principe is er meer ruimte voor maatwerk. Dat zorgt voor meer draagvlak en komt ten goede aan de autonomie van particuliere beheerders.

Als FPG zelf hebben wij in iedere provincie een Provinciale Vereniging die particuliere eigenaren vertegenwoordigt. We kunnen korte lijnen onderhouden met provinciale ambtenaren en bestuurders. Wat ons betreft hoeft de decentralisatie dus niet opnieuw ter discussie gesteld te worden. Sowieso nemen structuurdiscussies heel veel tijd en energie in beslag, die beter besteed kan worden aan inhoudelijke opgaven.

Op die inhoud zouden de provincies overigens nog meer verantwoordelijkheid mogen nemen. Bij het natuurbeleid hoort ook de verantwoordelijkheid voor de vergoedingen die beheerders krijgen om de kosten van het beheer te dekken, via het Subsidiestelsel Natuur en Landschap. Onlangs bleek uit een grondige en gezamenlijke evaluatie dat die vergoeding te laag is om de daadwerkelijke kosten te dekken. Die moet dus omhoog. Nog niet alle provincies hebben dat gedaan. Die rol moeten ze nog actiever oppakken.”

foto's Hans van den Bos